මුදල්

වාණිජ අංශය : ආර්ථික විද්‍යා.ව

භාණ්ඩ හා සේවා හුවමාරුවේ දී ගෙවීම් මාධ්‍යක් වශයෙන් පොදුවේ පිළිගනු ලබන ඕනෑම දෙයක් මුදල් ලෙස හැඳින්විය හැක.

උදා : ....

මුදලේ විකාශය

මුදල් භාවිතයක් නොතිබුණු ප්‍රා.ථමික සමාජවල හුවමාරුව සිදු කෙරුණේ තමන් සතු භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් අන්අය සතු භාණ්ඩයක් සම හ හුවමාරු කිරීමෙනි. මෙම භාණ්ඩ හුවමාරු ක්‍රකමය බාටර් ක්‍ර්මය ලෙස හැඳින්විණි.

මෙම බාටර් ක්‍ර මය අකාර්යක්ෂම හා දුෂ්කර ක්‍රෙමයක් විය.

බාටර් ක්‍ර මයේ දුර්වලතා

- ගනුදෙනුවක් සඳහා අවශ්‍යවතාවන්ගේ ද්වීක සම්පාතයක් අවශ්‍ය වීම
- ප්‍රදවාහනය කිරීමේ අපහසුතා
- සම්මත හුවමාරු අනුපාත නොතිබීම
- ධනය රැස් කිරීමේ අපහසුව (..)
- භාණ්ඩ සමජාතිය නොවීම
- ණය ගනුදෙනු කිරීමට අපහසු වීම
- කුඩා කොටස්වලට භාණ්ඩ වෙන් කිරීමේ අපහසුව
- සේවාවන් සඳහා කරන ගෙවීම් තීරණය කිරීම අපහසඅ වීම

මෙම දුර්වලතා නිසා විවිධ භාණ්ඩ මුදල් ලෙස භාවිතයට ගැනුණි. මෙලෙස හුවමාරුව සඳහා භාවිත කළ ඕනෑම ද්‍රැව්‍යසක් භාණ්ඩ මුදල් ලෙස හැඳින්විණි.

....
....
....
....
....
....

හුවමාරු මාධ්‍ය.යක තිබිය යුතු ගුණාංග

1. පොදු පිළිගැනීමක් තිබීම
2. නීත්‍යා.නුකූල වලංගුභාවය
3. කල්පැවැත්ම
4. සමජාතිය බව

5. කුඩා කොටස්වලට බෙදිය හැකි වීම
6. වටිනාකම ස්ථාවරව පැවතීම
7. පහසුවෙන් එහා මෙහා ගෙන යා හැකි වීම
8. සුලබ හෝ දුර්ලබ නොවීම
9. අනුකරණය කළ නොහැකි වීම
10. පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි වීම

<u>**මුදලේ කාර්යයන්**</u>

මුදලින් ඉටු කෙරෙන ප්‍රධාන කාර්යයන් 04 කි.

1) විනිමය (.............) මාධ්‍ය ක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම
2) වටිනාකමේ සන්නිධියක් ලෙස කටයුතු කිරිම
3) ගිණුම් ඒකකයක් ලෙස කටයුතු කිරීම
4) විලම්බිත ගෙවුම් මාධ්‍යුක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම

<u>**1) විනිමය (.............) මාධ්‍යයක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම**</u>

විනිමය (.............) මාධ්‍යශක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම යන්නෙන් අදහස් වන්නේ ගනුදෙනු කිරීමේ දී නැතහොත් භාණ්ඩ හා සේවා සහ නිෂ්පාදන සාධක හුවමාරු කිරීමේ දී මුදල් අතරමැදියකු වශයෙන් කටයුතු කිරීමයි.

මුදල් භාවිකය නිසා බාටර් ක්‍රවමයේ පැවති දුර්වලතා ම ඟ හැරිණි.(...............................)

මුදල් භාවිතය නිසා ශ්‍ර.ම විභජනය හා විශේෂිකරණය මත පදනම්ව මහා පරිමාණ නිෂ්පාදනයට මඟ පැදුණි.

හුවමාරු මාධ්‍ය ක් ලෙස මුදල් භාවිතයේ වැදගත්කම අඩුවන අවස්ථා

- ....
- ....

2) වටිනාකමේ සන්නිධියක් ලෙස කටයුතු කිරිම

අවධානමකින් හා අපහසුතාවයකින් තොරව අනාගත අවශ්‍යතතා සඳහා වටිනාකම රැස් කර තබා ගැනීම සඳහා මුදල් භාවිතා කිරීම වටිනාකමේ සන්නිධියක් ලෙස කටයුතු කිරිම යන්නෙන් අදහස් වේ.

ධනය රැස් කිරීම සඳහා අනිකුත් වත්කම්වලට (..) වඩා මුදල් ජනප්රි.ය වී ඇත්තේ මුදල්වල පූර්ණ ද්ර.වශීලීවත්වය නිසාය.

භාණ්ඩවලින් ධනය රැස් කිරීමේ දී විවිධ ගැටළු (...) පැන නැගුණි.

ධනය රැස් කිරීමේ මාධ්‍ය ක් වශයෙන් මුදල් අසාර්ථක වන අවස්ථා

- ....
- ....

3) ගිණුම් ඒකකයක් ලෙස කටයුතු කිරීම

භාණ්ඩ හා සේවාවලත් නිෂ්පාදන සාධකවලත් වටිනාකම පොදු ඒකකයකින් ප්ර.කාශ කිරීම සඳහා මුදල් යොදා ගැනීම ගිණුම් ඒකකයක් ලෙස කටයුතු කිරීම යන්නෙන් අදහස් වේ.

මුදල් පදනම් කරගෙන වටිනාකම මිල මඟින් ප්රකකාශ කෙරේ.

මිල මඟින් භාණ්ඩ අතර හුවමාරු අනුපාත හඳුනා ගත හැක.

ව්යාමපාර ගිණුම්කරණය, ජාතික ගිණුම්කරණය, රාජ්‍යක අයවැය සැකසීම, ගෙවුම් ශේෂ ලේඛන සැකසීම වැනි මූල්යණ වාර්තානරණය පහසු වි ඇත්තේ මුදල් ගිණුම් ඒකකයක් ලෙස කටයුතු කිරීම නිසාය.

4) විලම්බිත ගෙවුම් මාධ්‍ය ක් ලෙස ක්රි යා කිරීම

කල් පසු වී කරනු ලබන ගෙවීම් කාර්යක්ෂමව සිදු කිරීමට මුදල් යොදා ගැනීමට ඇති හැකියාව විලම්බිත ගෙවුම් මාධ්යරක් ලෙස ක්රිකයා කිරීම යන්නෙන් අදහස් වේ.

පුද්ගලයින් ද ව්යාගපාර ආයතන ද සිදු කරන ණය ගනුදෙනු පහසු වී ඇත්තේ මුදල්වල ඇති මෙම හැකියාව නිසාය.

අවිනිශ්චිතතාවයකින් හා අවදානමකින් තොරව ණය ගනුදෙනු කිරීමට මුදල් භාවිතා කළ හැක.

....

<u>මුදල් වර්ග</u>

ව්‍යවහාර මුදල් (...................................)

රටක මූල්‍යග අධිකාරිය විසින් නිකුත් කරනු ලබන කාසි හා නෝට්ටු ව්‍ය.වහාර මුදල් ලෙස හඳුන්වයි.

....

මෙම මුදල්වල නෛසර්ගික වටිනාකමක් නොමැති අතර රජයේ ආඥාව මත නිකුත් කර ඇති බැවින් නීත්‍යා නුකූලභාවයක් ලැබී ඇත.

ව්‍යඇවහාර මුදල් පූර්ණ ද්‍රැවශීලතාවයෙන් යුක්ත වේ.

....

බැංකු මුදල්

චෙක්පත් ලිවීම මඟින් ප්‍ර.යෝජනයට ගත හැකි ඉල්ලුම් තැන්පතුවල ඇති මුදල් ශේෂ බැංකු මුදල් ලෙස හඳුන්වයි.

බැංකු මුදල් ද ඉහළ ද්‍රවවශීලතාවයකින් යුක්ත වේ.

....

ආසන්න මුදල්

වටිනාකමේ සන්නිධියක් ලෙස ක්‍රි.යා කරන නමුත් හුවමාරු මාධ්‍ය.ක් ලෙස ක්‍රි.යා නොකරන ඉහළ ද්‍රිවශීලතාවයකින් යුත් වත්කම් ආසන්න මුදල් ලෙස හඳුන්වයි.

ආසන්න මුදල් පූර්ණ ද්‍රවවශීලතාවයෙන් යුක්ත නොවූවත් ඉතා පහසුවෙන් මුදල් බවට පෙරළා ගත හැක.

....

මුදල් ආදේශක

තාවකාලික හුවමාරු මාධ්‍ය.ක් වශයෙන් කටයුතු කරන හුවමාරු උපකරණ මුදල් ආදේශක ලෙස හඳුන්වයි.

මුදල් ආදේශක වටිනාකමේ සන්නිධියක් ලෙස ක්‍රිටයා නොකරයි.

....

විද්‍යුඅත් මුදල්

මුදල් , විද්‍යු්ත් ක්‍රමය භාවිතයෙන් ගබඩා කර තබා මෘදුකාංගයක් මඟින් ගනුදෙනු සඳහා යොදා ගන්නා ක්‍රදමවේදය විද්‍යු.ත් මුදල් ලෙස හඳුන්වයි.

....

සුමන ම.ම.වි. : ආ.වි